

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
щодо обґрунтування необхідності підвищення тарифу на перевезення пасажирів
КП «Київський метрополітен» на 2018 рік

КП «Київський метрополітен» забезпечує пасажирські перевезення за регульованими тарифами, які встановлюються Київською міською державною адміністрацією. З 15 липня 2017 року встановлено тариф на перевезення пасажирів метрополітеном відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 16.06.2017 № 732 «Про встановлення тарифів на перевезення пасажирів і вартості проїзних квитків у міському пасажирському транспорті, який працює у звичайному режимі руху» на рівні, нижче від економічно обґрунтованого. При цьому, не зважаючи на вимоги Закону України «Про міський електричний транспорт» про забезпечення беззбиткової роботи перевізника, бюджетом міста на 2017 рік передбачались в неповному обсязі кошти на регулювання цін на послуги метрополітену для покриття в повному обсязі витрат підприємства, пов'язаних із перевезенням пасажирів.

В умовах діючого тарифу, з урахуванням знижок в проїзних квитках, компенсаційних виплат з бюджету за пільговий проїзд в метрополітені, регулювання цін на послуги метрополітену середні показники доходів від поїздки 1-го загальнооблікового пасажирів в 2017 році склали 4,41 грн., при цьому витрати на перевезення 1-го пасажирів склали 4,53 грн.

Підприємство виконує важливу соціальну роботу з перевезень окремих категорій громадян, що мають пільгу на безоплатний проїзд. Частка пільгових перевезень в 2017 році складає 26 %. Через наявність значної кількості пільговиків підприємство має високу бюджетну залежність, але отримує лише часткову компенсацію втрат доходів за надані послуги з перевезення пільгових категорій пасажирів.

Період	Перевезено пільговиків, млн. пас.	Обсяг наданих послуг, млн. грн.	Отримана компенсація, млн. грн.	Відсоток відшкодування, %
2017 рік	127,8	621,4	510,7	82%

Господарська діяльність з перевезення пасажирів метрополітеном, враховуючи забезпечення в першу чергу безпеку перевезень, повинна давати можливість фінансування необхідних витрат для утримання технічного господарства у стані високої надійності.

У 2018 році підприємству необхідно виконати значні обсяги капітального та поточного ремонтів рухомого складу, ескалаторів, заміни колії, іншого обладнання для забезпечення безперебійної роботи з перевезень пасажирів.

Собівартість перевезень збільшилась з моменту останньої зміни тарифів на перевезення пасажирів внаслідок необхідності підвищення заробітної плати працівникам

метрополітену, зростання тарифів на електричну енергію, підвищення цін на матеріали, сировину та послуги.

Експлуатація метрополітену потребує значних витрат кропіткої, цілеспрямованої, важкої праці, в тому числі в нічний час, в шкідливих та особливо шкідливих умовах праці. На підприємстві працюють фахівці близько 350 професій, із них 68 % працівників зі шкідливими та особливо шкідливими умовами праці, 10 % – постійно вночі.

На сьогодні середня заробітна плата по підприємству нижча, ніж середня заробітна плата по м. Києву. Тому на підприємстві існує значний недокомплект штату, близько 400 вакансій, та значна плінність кадрів.

Період	Середня заробітна плата по КП «Київський метрополітен»	Середня заробітна плата по м. Києву	% співвідношення заробітної плати КП «Київський метрополітен» і м. Києва
2017 рік	10 567	11 135	95%

З метою підвищення рівня соціального захисту працівників, створення умов для залучення кваліфікованих працівників до роботи в метрополітені та на виконання Законів України про Державний бюджет України, Колективного договору підвищується заробітна плата на підприємстві. У 2018 році питома вага заробітної плати з відрахуваннями в загальних витратах підприємства буде становити близько 45 %.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2007 № 881 «Про тарифи на електричну енергію для міського електротранспорту» для КП «Київський метрополітен» застосовувалися тарифи на електричну енергію, встановлені для населення. Але ця постанова втратила свою чинність з 01.01.2017 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1192 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України». На 2018 рік тариф на електроенергію для інших споживачів (II клас) прогнозовано відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг від 28.12.2017 № 1513.

Плановий середній тариф на електричну енергію на 2018 рік прогнозується 2,26 грн. з ПДВ за 1кВт.год.

Витрати на електроенергію:

Період	Витрати на електроенергію, млн.грн.	Питома вага витрат на електроенергію в загальних витратах, %
2017 рік звіт	407,5	10 %
2018 рік прогноз	490,3	14 %

Протягом 2017 року зростали ціни на матеріали, комплектуючі та запасні частини, необхідні для утримання та ремонту основних засобів підприємства.

З метою скорочення витрат на підприємстві постійно впроваджувались заходи з дотримання режимів раціонального, економного використання ресурсів, перегляду технологій та оптимізації графіків руху поїздів на всіх лініях метрополітену.

Враховуючи вищевикладене, в умовах діючого тарифу в 2018 році підприємству буде не достатньо власних коштів для покриття мінімально необхідних витрат, що приведе до збитковості метрополітену. Здійснення господарської діяльності в межах отриманих доходів, які не забезпечують потреб підприємства, призведе до погіршення технічного стану, що є недопустимим. Адже метрополітен належить до категорії підприємств з підвищеними вимогами до безпеки та безперервності перевезень пасажирів, тому рухомий склад, споруди, обладнання потребують особливої уваги і технічного нагляду для безпечного перевезення пасажирів.

На виконання статті 12 Закону України «Про ціни і ціноутворення» та статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт», а також з метою забезпечення належного функціонування метрополітену як надійної і соціально необхідної транспортної системи міста та беззбиткової роботи підприємства необхідно терміново переглянути тарифи на послуги з перевезень пасажирів метрополітеном до економічно обґрунтованого рівня.

Головний економіст КП «Київський метрополітен»

М.А.Демченко

ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ
розрахунку тарифу на послуги з перевезень пасажирів
КП «Київський метрополітен» на 2018 рік

Розрахунок тарифу на послуги з перевезень пасажирів метрополітеном на 2018 рік комунальним підприємством «Київський метрополітен» здійснювався на підставі Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту (метрополітену), затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.03.2007 № 191 (далі – Порядок) та в межах показників, затверджених річним фінансовим планом на 2018 рік.

Згідно з Порядком, при формуванні тарифу підприємством враховано прогнозні показники річного обсягу надання послуг з перевезення пасажирів на 2018 рік та економічно обгрунтовані планові витрати, визначені із застосуванням нормативного методу на підставі державних і галузевих нормативів використання матеріальних та паливно-енергетичних ресурсів з урахуванням фактичного стану об'єктів, норм і розцінок з оплати праці та інших нормативних актів.

Формування планових витрат здійснювалось окремо кожним структурним підрозділом підприємства, на основі яких були сформовані зведені планові показники собівартості послуг з перевезення пасажирів на 2018 рік.

У планові витрати з операційної діяльності відповідно до Порядку включені:

- виробнича собівартість послуг з перевезень;
- адміністративні витрати.

До виробничої собівартості перевезень згідно із статтями калькуляції включені:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;
- загальновиробничі витрати.

До розрахунку тарифу відповідно до Порядку також включений плановий прибуток, який спрямовується для здійснення капітальних інвестицій, технічного переоснащення підприємства та досягнення інших цілей відповідно до законодавства.

Економічно обгрунтований тариф (Т), згідно з Порядком, визначено за формулою:

$$T = \frac{C + \Pi}{V_{\text{заг}}} \text{ грн. / пас.},$$

де, С – повна собівартість перевезень усіх категорій пасажирів, тис.грн.;

Π – плановий прибуток, тис.грн.;

$V_{\text{заг}}$ – загальний обсяг перевезень пасажирів, прогнозований підприємством, тис.пас.

Планові показники, на підставі яких сформовано тариф на перевезення пасажирів метрополітеном на 2018 рік, наступні.

Планові показники собівартості послуг з перевезення пасажирів

КП «Київський метрополітен» на 2018 рік

(для формування тарифу на послуги з перевезень пасажирів відповідно до вимог нормативних актів)

тис. грн.

№ п/п	Показники	Показники для розрахунку тарифу на 2017 рік	Показники для розрахунку тарифу на 2018 рік	Відхилення (+/-)
1	Загальний обсяг перевезень, на підставі фактичних даних, з урахуванням введення нових потужностей (тис. пас.)	476 200,0	498 500,0	22 300,0
2	Повна собівартість послуг з перевезення пасажирів	2 705 717,0	3 282 032,7	576 315,7
2.1	Виробнича собівартість перевезень:	2 581 364,2	3 126 751,2	545 387,0
2.1.1	Прямі витрати, із них	2 299 787,5	2 781 223,2	481 435,7
2.1.1.1	прямі матеріальні витрати, із них	548 787,1	567 041,0	18 253,9
	електроенергія на тягу рухомого складу	319 847,4	314 436,9	-5 410,5
	електроенергія на виробничі потреби	153 548,2	145 942,7	-7 605,5
	матеріали, що використовуються безпосередньо на виконання перевезень	70 955,7	101 093,2	30 137,5
	тепло, водопостачання, водовідведення	4 435,8	5 568,2	1 132,4
2.1.1.2	прямі витрати на оплату праці, з них	646 947,4	812 429,3	165 481,9
	основна зарплата	314 455,1	371 324,9	56 869,8
	доплаткова зарплата	277 351,0	361 814,0	84 463,0
	інші виплати	55 141,3	79 290,4	24 149,1
2.1.1.3	інші прямі витрати, з них	1 104 053,0	1 401 752,9	297 699,9
	нарахування на витрати з оплати праці (на прямі витрати)	142 329,9	178 701,7	36 371,8
	амортизація ОЗ та НМА виробничого призначення (експлуатаційні витрати)	479 211,8	600 397,1	121 185,3
	амортизація ОЗ та НМА виробничого призначення (поточний та капітальний ремонт)	492,3	4,8	-487,5
	витрати на всі види ремонту виробничих ОЗ, що виконуються підрядним та внутрішньопідрядним способом	235 887,6	325 658,9	89 771,3
	витрати на технічний огляд і технічне обслуговування виробничих ОЗ, що виконуються підрядним та внутрішньопідрядним способом	4 172,7	4 071,6	-101,1
	вартість запчастин, приладів, обладнання, пального, електроенергії і матеріалів, що витрачаються для виконання ремонту виробничих ОЗ власними силами	156 292,2	186 388,6	30 096,4
	витрати на оплату праці з нарахуваннями працівників, які виконують ремонт виробничих ОЗ	63 209,2	80 645,8	17 436,6
	інші (експлуатаційні витрати)	17 111,9	16 905,2	-206,7
	інші (поточний та капітальний ремонт)	5 345,4	8 979,2	3 633,8
2.1.2	загальнозаводські витрати, з них	281 576,7	345 528,0	63 951,3
	утримання загальнозаводського персоналу	84 183,1	95 284,3	11 101,2
	витрати, пов'язані з технікою безпеки	2 399,6	2 821,6	422,0
	витрати з охорони праці і виробничої санітарії	10 479,8	13 613,6	3 133,8
	охорона навколишнього середовища	1 986,4	2 761,0	774,6
	витрати на утримання, експлуатацію, страхування, операційну оренду необоротних активів загальнозаводського призначення	64 759,7	76 688,4	11 928,7
	утримання воєнізованої охорони	39 728,1	52 165,8	12 437,7
	утримання пожежної охорони	3 295,8	6 809,2	3 513,4
	утримання служби рухомого складу	1 989,1	2 298,2	309,1
	витрати, пов'язані з утриманням технічної школи та підготовкою учнів	2 708,8	1 611,8	-1 097,0
	інші загальнозаводські витрати	16 934,4	18 159,0	1 224,6
	витрати на утримання технологічних (виробничих) лабораторій	9 703,1	11 891,7	2 188,6
	витрати пов'язані з роботою та утриманням обладнання загальнозаводського призначення	12 300,0	16 186,7	3 886,7
	обслуговування працюючих	6 354,4	8 362,2	2 007,8
	поточний ремонт необоротних активів загальнозаводського призначення	8 875,8	7 146,3	-1 729,5

№ п/п	Показники	Показники для розрахунку тарифу на 2017 рік	Показники для розрахунку тарифу на 2018 рік	Відхилення (+ / -)
	капітальний ремонт необоротних активів загальновиробничого призначення	15 878,6	29 728,2	13 849,6
2.2	Адміністративні витрати	124 352,8	155 281,5	30 928,7
	витрати на утримання апарату управління	104 823,8	131 134,4	26 310,6
	витрати на утримання персоналу, зайнятого обслуговуванням адміністративної інфраструктури	3 212,4	5 390,5	2 178,1
	витрати на утримання основних засобів та інших матеріальних необоротних активів	4 963,6	5 249,4	285,8
	поточний ремонт основних засобів адміністративного призначення	296,0	543,4	247,4
	капітальний ремонт основних засобів адміністративного призначення	302,5	0,0	-302,5
	загальнокорпоративні витрати	3 732,0	3 740,0	8,0
	інші адміністративні витрати	7 022,5	9 223,8	2 201,3
2.3	Фінансові витрати (сплата відсотків за кредитами, залученими на поповнення обігових коштів) та інші витрати	0,0	0,0	0,0

План перевезень пасажирів на 2018 рік підприємством сформовано виходячи з динаміки перевезень пасажирів в минулих роках. В 2018 році метрополітен прогнозує перевезти 498 500 тис. пас. Платні перевезення прогнозуються в обсязі 371 600 тис. пас., пільгові – 126 900 тис. пас.

Планові *прямі матеріальні витрати* у виробничій собівартості на 2018 рік визначено в сумі 567 041,0 тис. грн.

Потреба *електроенергії* визначається окремо на тягу поїздів та виробничі потреби. При визначенні витрат на тягу поїздів враховується плановий пробіг вагонів, заплановані обсяги перевезень пасажирів і питома норма витрат електроенергії на тонно-кілометрову роботу поїздів. До витрат електроенергії на виробничі потреби відносяться витрати на силові обладнання, верстатний парк і спеціалізоване технологічне обладнання, електрообладнання опалювально-вентиляційних систем, а також на освітлення станцій, балюстрад ескалаторів, касових залів, тунелів, приміщень і територій підрозділів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2007 № 881 «Про тарифи на електричну енергію для міського електротранспорту» для КП «Київський метрополітен» застосовувалися тарифи на електричну енергію, встановлені для населення. Але ця постанова втратила чинність з 01.01.2017 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1192 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України». На 2018 рік тариф на електроенергію для інших споживачів (II клас) прогнозовано відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг від 28.12.2017 № 1513.

Прогнозний середній тариф на 2018 рік становить 2,26 грн. з ПДВ за 1кВт.год.

Витрати на *матеріали* по підприємству складаються з витрат, визначених структурними підрозділами на підставі запланованих обсягів робіт, пов'язаних з експлуатацією і ремонтом необоротних активів, затверджених норм витрат по кожному виду робіт та діючих цін на матеріали та комплектуючі на теперішній час. Потреба матеріалів розрахована по кожному виду діяльності та по кожному виду обладнання згідно з річним планом планово-попереджувальних ремонтів на підставі економічно обґрунтованих норм витрат.

Витрати на *теплопостачання* включають витрати на опалення приміщень, підігрів води тощо. Норми постачання теплоенергії встановлені в проектній документації, яка складається при будівництві об'єктів метрополітену. Крім того, планування витрат здійснюється виходячи з аналізу фактичних витрат за попередні роки та температурного балансу. В розрахунках застосовано прогнозні тарифи на теплову енергію ТОВ «Євро-РЕКОНСТРУКЦІЯ» та ПАТ «Київенерго» на рівні тарифів які були чинні в середині 2017 року.

грн. за 1 Гкал.

період	ПАТ «Київенерго»		ТОВ «ЄВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ»	
	без ПДВ	з ПДВ	без ПДВ	з ПДВ
2018 рік	1 534,67	1 841,60	1 476,40	1 771,68

Планові обсяги *водоспоживання і водовідведення* зворотних вод визначені в межах встановленого ліміту використання води та нормативних розрахунків водоспоживання і водовідведення. При плануванні враховується вода тільки з міськводопроводу, оскільки за воду з артезианської, яку використовує підприємство, сплачуються податки за воду та збір за геологорозвідувальні роботи. В розрахунках застосовано тариф за 1 м³ – 16,208 грн. (з ПДВ) (відповідно до інформації розміщеної в газеті «Хрещатик» від 15.08.2017 № 87).

Планування робіт з обслуговування і *ремонтів основних засобів виробничого призначення* на підприємстві здійснюється відповідно до планово – попереджувальної системи ремонтів, яка включає в себе технічне обслуговування, поточний ремонт, капітальний ремонт.

Періодичність проведення капітального та поточного ремонтів всіх видів обладнання метрополітену суворо регламентовано: рухомого складу та ескалаторів – виходячи з пробігів, колії – пропущеного нормативного тоннажу, для інших основних засобів – відповідні нормативні показники. Планування запасних частин і інших матеріалів для виконання ремонтів здійснюється згідно норм витрат, встановлених нормативними документами. При цьому враховуються заплановані обсяги робіт по кожному виду основних засобів.

Витрати на виконання капітальних та поточних ремонтів основних засобів:

№ п/п	Показники	2018 рік потреба тис.грн.
1	Ремонт ескалаторів	8 еск. 97 636,0
2	Ремонт вагонів та вагонного обладнання	183 ваг. 266 321,4
3	Ремонт колій	4,27 км. 30 124,9
4	Ремонт тунелів, станцій, будівель	158 839,1
5	Ремонт енергетичного обладнання	22 395,3
6	Ремонт електромеханічного обладнання	31 046,1
7	Ремонт обладнання сигналізації	14 243,0
8	Ремонт обладнання зв'язку	560,0
9	Інше обладнання, проекти	30 529,1
10	Всього витрат на ремонти	651 694,9

У витратах на *амортизацію основних засобів* враховані суми амортизаційних відрахувань, розраховані за прямолінійним методом, відповідно до облікової політики підприємства. Сума амортизаційних відрахувань визначалась з урахуванням руху основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів.

Загальні витрати по амортизації основних засобів та інших необоротних матеріальних активів включених до тарифу відповідно до розрахунків складають 633 755,5 тис. грн.

Витрати на *оплату праці* розраховані відповідно до посадових окладів і тарифних ставок працівників підприємства, визначених в Колективному договорі та штатних розписах по кожному структурному підрозділу, встановлені відповідно до вимог чинного законодавства. При плануванні чисельності застосовуються норми обслуговування, нормативи чисельності та норми трудових затрат по окремим категоріям персоналу.

Річним фінансовим планом на 2018 рік передбачено наступне підвищення заробітної плати працівникам метрополітену:

- з 01.01.2018 – на 7 %;
- з 01.07.2018 – на 5 %;
- з 01.12.2018 – на 5 %.

До *загальновиробничих витрат* підприємства відносяться витрати, пов'язані з утриманням загальновиробничого персоналу, спеціалізованих підрозділів, технікою безпеки і виробничою санітарією, охороною праці та навколишнього середовища та інші витрати пов'язані з утриманням та ремонтом необоротних активів загальновиробничого призначення.

В розрахунках *адміністративних витрат* враховані витрати на утримання апарату управління, обслуговування та ремонт основних засобів адміністративного призначення, загальнокорпоративні витрати (банківські послуги, розрахунково-касове обслуговування тощо) та інші витрати.

Плановий прибуток буде спрямовуватись після сплати податку на прибуток для здійснення капітальних інвестицій на виконання програми технічного розвитку Київського метрополітену.

Програма технічного розвитку Київського метрополітену на 2018 рік, затверджена розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 16.04.2018 № 632 спрямована на зміцнення виробничо-технічної бази, підвищення експлуатаційної надійності основних засобів та ефективності процесу перевезень, підвищення рівня протипожежного та техногенного стану об'єктів, підвищення ефективності управління та скорочення споживання паливно-енергетичних та водних ресурсів.

Таким чином, загальний обсяг повної планової собівартості на 2018 рік складає 3 282 032,7 тис. грн., з урахуванням прибутку в розмірі 840 609,8 тис. грн. величина економічно обґрунтованого тарифу на 2018 рік на послуги з перевезень пасажирів у метрополітені складає:

$$T = \frac{3\,282\,032,7 + 840\,609,8}{498\,500,0} = 8,27$$

Головний економіст КП «Київський метрополітен»

 М.А.Демченко

РОЗРАХУНОК ТАРИФУ
на проїзд в метрополітені на 2018 рік

№ п/п	Показники	Сума, тис.грн.
1.	Загальний обсяг перевезень пасажирів (V заг), тис.пас.	498 500,0
2.	Повна собівартість послуг з перевезень пасажирів (С)	3 282 032,7
2.1.	Виробнича собівартість послуг з перевезень	3 126 751,2
2.2.	Адміністративні витрати	155 281,5
3.	Собівартість перевезення 1 пасажирів, грн.	6,58
4.	Прибуток (П)	840 609,8
5.	Розрахунковий тариф (Т), грн.	8,27

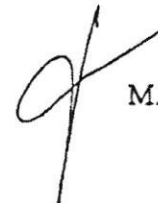
Формула розрахунку:

$$T = \frac{C + П}{V_{\text{заг}}}$$

$$T = \frac{3\,282\,032,7 + 840\,609,8}{498\,500,0} = 8,27$$

Примітка: на підставі Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту (метрополітен), затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.03.2007 № 191

Головний економіст КП "Київський метрополітен"

 М.А.Демченко

РОЗРАХУНОК ТАРИФУ
на проїзд в метрополітені на 2018 рік

№ п/п	Показники	Сума, тис.грн.
1.	Загальний обсяг перевезень пасажирів (V заг), тис.пас.	498 500,0
2.	Повна собівартість послуг з перевезень пасажирів (С)	3 282 032,7
2.1.	Виробнича собівартість послуг з перевезень	3 126 751,2
	<i>в т.ч.: заробітна плата</i>	<i>1 139 346,6</i>
	<i>відрахування на соціальні заходи</i>	<i>250 648,1</i>
	<i>матеріальні затрати</i>	<i>926 835,9</i>
	<i>амортизація</i>	<i>629 237,7</i>
	<i>інші операційні витрати</i>	<i>180 682,9</i>
2.2.	Адміністративні витрати	155 281,5
	<i>в т.ч.: заробітна плата</i>	<i>108 052,3</i>
	<i>відрахування на соціальні заходи</i>	<i>23 771,7</i>
	<i>матеріальні затрати</i>	<i>6 043,6</i>
	<i>амортизація</i>	<i>4 517,8</i>
	<i>інші операційні витрати</i>	<i>12 896,1</i>
3.	Собівартість перевезення 1 пасажирів, грн.	6,58
4.	Прибуток (П)	840 609,8
5.	Розрахунковий тариф (Т), грн.	8,27

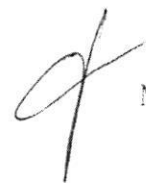
Формула розрахунку:

$$T = \frac{C + П}{V_{\text{заг}}}$$

$$T = \frac{3\,282\,032,7 + 840\,609,8}{498\,500,0} = 8,27$$

Примітка: на підставі Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту (метрополітен), затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.03.2007 № 191

Головний економіст КП "Київський метрополітен"

М.А.Демченко